

## LORIN CANTEMIR – UN LUNG POPAS DE 18 ANI LA CUCUTENI

„La trecutuți mare, mare viitor”.

(Mihai Eminescu)

Studiul artefactelor are un pronunțat caracter multidisciplinar și conține diverse probleme de ordin ingineresc. De aceea, implicarea specialiștilor din științele exacte cu metodele lor de studiu în descifrarea mai completă a întregului patrimoniu cultural românesc este un pas salutar. Dar și informarea unor pături mai largi decât grupul îngust al specialiștilor face ca mai mulți să facă cunoștință cu aceste incontestabile argumente ale trecutului glorios pentru a se încadra în construirea viitorului măreț al acestui popor. Minunata inspirație a Dlui Lorin Cantemir, dr.ing. profesor la Universitatea Tehnică „Gh. Asachi”, Iași de a organiza un simpozion cu tematica culturii Cucuteni cu participarea unui cerc larg de specialiști din diverse domenii ale științelor reale și umaniste a prins rădăcini. Simpozionul „CUCUTENI–5000 Redivivus: Științe exacte și mai puțin exacte” vine în sprijinul acestei formidabile idei și contribuie la scoaterea acestei minunate culturi din anonimat.

Pare mai puțin obișnuit ca un asemenea simpozion să se desfășoare sub egida unor universități tehnice cum sunt cea a Moldovei din Chișinău și „Gh. Asachi” din Iași. Este însă cert că știința și tehnica fac parte din cultura și civilizația unui popor, reprezentând componente esențiale ale societății umane și ale istoriei. Cum se știe, istoria ca o sumă a dezvoltării tuturor laturilor sociale, materiale și spirituale ale societăților, trebuie reamintită periodic nu numai la nivelul unei generații, ci de mai multe ori pentru fiecare generație pentru că istoria și învățămintele ei se uită suficient de repede fără să fie conștientizate. Șansa de a greși din nou este foarte mare.

Convingerea profesorului Lorin Cantemir a fost că împreună – specialiștii din domeniile exacte (inginerie ș.a. științe reale) și mai puțin exacte (termenul îi aparține) (arheologie, istorie etc.), vor găsi mai lesne

răspunsuri la multe întrebări ce țin de trecutul istoric al neamului nostru, preluând metode de cercetare din domeniul științelor exacte. Pe parcurs cu concursul nemijlocit al profesorului Lorin Cantemir au fost organizate 18 ediții ale Simpozionului, care este o manifestare științifico-culturală pluridisciplinară. Astfel cele 18 ediții ale Simpozionului au fost organizate după cum urmează: edițiile 1,2,3,5,7,9,11,13,15,17 au fost organizate de Universitatea Tehnică a Moldovei; ediția a 8-a a fost organizată de Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; edițiile 4, 6 au fost organizate de Universitatea Tehnică „Gh. Asachi,” din Iași și Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău; edițiile 10,12,14,16,18 au fost organizate de Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” din Iași.

În organizarea acestor ediții au participat atât instituții superioare de învățământ din Republica Moldova și România, dar și diverse organizații de cultură și artă, sociale, primării etc.: *Universitatea Tehnică a Moldovei; Universitatea Tehnică „Gh. Asachi”, Iași; Universitatea „V. Alecsandri”, Bacău; Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava; Forul Democrat al Românilor din Moldova; Academia de Științe Tehnice din România (ASTR); Centrul Internațional de Cultură și Arte „George Apostu” Bacău; Asociația Culturală Pro Basarabia și Bucovina; Institutul Patrimoniului Cultural, Academia de Științe a Moldovei; Muzeul Serviciului Vamal al Republicii Moldova; Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași; Muzeul de Istorie și Etnografie „Cetatea Soroca”; Colegiul de Arte din Soroca; Uniunea Societăților Tehnico-Științifice din Republica Moldova; Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu – Prim”, Chișinău; primăriile din s. Colibași, Costești (Republica Moldova); primăriile din c. Cașin, Rucăr și Dragoslavele (România).*

În organizarea edițiilor Simpozionului au participat: **Din Republica Moldova:** acad. N. Dabija, președintele Forului Democrat al Românilor din Moldova; acad. Ion Bostan; prof.dr.hab. V. Dorogan; prof.dr.hab. V. Dulgheru; conf.univ.dr. I. Manole; conf.univ.dr. V. Cartofeanu; conf.univ.dr. S. Zaporozjan; Z. Stratan (*Universitatea Tehnică a Moldovei*); M. Zgherea, artist; dr. A. Silvestru, directorul Liceului de

Creativitate și Inventică „Prometeu-prim”; I. Costin, directorul Muzeului Serviciului Vamal al Republicii Moldova; N. Bulat, directorul Muzeului „Cetatea Soroca” ș.a. **Din România:** Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași: prof.dr., D.H.C. multiplu L. Cantemir; prof.dr. C. Opișan; prof.dr. D. Olaru; prof.dr. G. Ianoș. Prof.dr. V. Puiu, Universitatea „V. Alecsandri”, Bacău; G. Popa, directorul Centrului Internațional de Cultură și Arte „George Apostu”, Bacău. Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași: dr. L. Stratulat; L. Chiriță; C. Cristofor ș.a.

În cadrul celor optsprezece editii ale Simpozionului au participat personalități de vază din România, Republica Moldova, Germania, Franța, Canada, SUA, Rusia, Ucraina ș.a. Au fost acordate 3 titluri Doctor Honoris Causa: profesorului Eugeniu Grebenicov, numele căruia îl poartă un astru, i-au acordat titlul onorific de D.H.C. Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” din Iași și Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău în cadrul ediției a 5-a (2011); primului președinte al Republicii Moldova Mircea Snegur Universitatea Tehnică a Moldovei i-a acordat titlul de D.H.C. în cadrul ediției a 9-a (2014). Invitați de Onoare au fost: trei președinți ai Republicii Moldova; prim miniștri, vice primminiștri; miniștri, președinți ai Academiei de Științe a Moldovei ș.a.

În cadrul celor 18 ediții ale Simpozionului au fost prezentate peste 600 lucrări științifice din domeniile: - cultura Cucuteni, arheologie; - istoria civilizațiilor; - istoria științei și tehnicii; - istoria educației; - istoria artelor; - istoria medicinei ș.a. Din cele peste 600 de lucrări științifice peste 100 pot fi considerate lucrări științifice de valoare. Și toate acestea obținute în condițiile unor finanțări modeste.

*„Îmi pare bine că suntem din nou împreună și fizic (după două ediții realizate în regim mixt: cu prezență fizică și Online). Nu m-am așteptat niciodată ca acest Simpozion să evolueze atât de bine și atât de creativ. Suntem deja la a XVIII-a ediție a Simpozionului, chiar dacă pandemia COVID-19 a introdus unele modificări. Îi felicit pe colegii mei, inginerii, care au făcut mai mult decât istoricii. Din păcate asta este pentru că vă spun ce înseamnă un inginer după părerea mea: în primul rând ține cont de realitate; în al doilea rând o măsoară, are cu ce o*

*măsura, are unități de măsură și asta îl fac să fie măsurat. Nu se poate altfel. Toate au o dimensiune și o măsură. Din păcate numai inginerii, deocamdată, sunt în primele rânduri. Noi ne-am dori să fie cât mai mulți în primele rânduri de reafirmare a identității noastre”,* spunea profesorul Lorin Cantemir în unul din ultimele cuvinte de salut.

Acest important Simpozion a făcut mai cunoscută impresionanta civilizație Cucuteni. Suntem parte a unei civilizații multimilenare, iar acest adevăr nu va întârzia să iasă la lumină, dacă nu chiar a și ieșit! Profesorul Lorin Cantemir a fost prezent la toate cele 18 ediții al Simpozionului până a plecat la ceruri: la edițiile 1- 13 cu prezență fizică în fiecare an, iar la edițiile 14-18, din cauza pandemiei COVID și înrăutățirii stării de sănătate a participat online.

**Profesorul Lorin Cantemir, fondatorul Simpozionul Internațional  
„Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte”**

Prima ediție, Chișinău, 26-27.10.2006.



**Program cultural**



**La mănăstirea Căpriana.**



**La vinăria „Mileștii Mici”.**



**La baza de odihnă „Condroița”, UTM.**

Ediția a 2-a, Chișinău, 02-03.10.2007.



**Program cultural**



Mănăstirea de maici de la Hâncu



„Cruiz” pe r. Nistru.



Ediția a III-a, Chișinău, 11-12.09.2008.



Deschidere, Sala de Festivități, UTM.

**Program cultural (Complexul Milenium), Chișinău**



*Cu prorectorul V. Dorogan.*



*Cu Maestrul Nicolae Dabija.*



*Cu profesorul Eugeniu Grebenicov.*



*Cu profesorul Ilie Manoli.*

*Ediția a IV-a, Iași-Bacău. UT „Gh. Asachi”, Iași, 17-18.09.2009.*







**Program cultural: Centrul de Cultură „George Apostu”, Bacău**



**Ediția a V-a, Chișinău, 23-24.10.2010.**





*Ediția a VI-a, 08-10.09.2011, Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” din Iași și  
Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău.*



*Deschidere. Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” din Iași.*



*Deschidere. Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău.*



*La Mănăstirea Neamț.*



*Ediția a VII-a, 13-15.09.2012, Universitatea Tehnică a Moldovei.*



*Deschiderea Simpozionului. Sala de festivități, Bl. 1, UTM (13.09.2012).  
Ediția a VIII-a, 12-14.09.2013, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava.*



*Ediția a IX-a, 24-25.10.2014, Universitatea Tehnică a Moldovei.*





*Deschidere, Sala de Festivități a UTM, corpul 1, 24.10.2014.*

Ediția a X-a, 18-19.09.2015, Universitatea Tehnică „Gh. Asachi”, Iași.



La casa cucuteniană de la Cucuteni. Privit prin fereastra casei cucuteniene.

*Ediția a XI-a, 16-18.09.2016, Universitatea Tehnică a Moldovei.*



*Deschidere, Sala de Festivități a UTM, corpul 1, 16.09.2014.*





*Ediția a XIII-a, 18-20.05.2018, Universitatea Tehnică a Moldovei.*



*Deschidere, Sala de Festivități a UTM, corpul 1, 18.05.2018.*



## IN MEMORIAM Lorin CANTEMIR

### IN MEMORIAM Profesorul Lorin CANTEMIR

#### *Îndurerată Familie Cantemir, Îndurerați colegi și prieteni,*

Cu regret rândurile profesorilor universitari se răresc. Pe 16 decembrie a plecat dintre noi Profesorul universitar Lorin Cantemir, doctor Honoris Causa al Universității Tehnice a Moldovei, Chișinău, mare prieten al Universității Tehnice a Moldovei. A plecat la 90 de ani neîmpliniți (fără 3 luni).

Pe parcurs a peste 30 de ani Profesorul Lorin Cantemir a avut o colaborare foarte strânsă cu profesorii Universității Tehnice a Moldovei în domeniile „*Electromecanică*” și „*Creativitate Tehnică*”. Manualele profesorului Lorin Cantemir, elaborate împreună cu profesorii Universității Tehnice a Moldovei, au fost cărți de căpătâi pentru generații de studenți, în special, în primii ani de după independență, când la Universitatea Tehnică a Moldovei se trecea la limba română de studii.

Profesorul Lorin CANTEMIR a fost cofondator al uneia dintre primele Conferințe Științifice, organizată împreună cu Universitatea Tehnică a Moldovei - Conferința Internațională în Electromecanică și Sisteme Energetice „*SIELMEN*”, care a ajuns la a XIV-a ediție.

Profesorul Lorin CANTEMIR a fost un Mare patriot și promotor fervent al cunoașterii Istoriei Neamului. A fost fondatorul Simpozionului Internațional „*Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte*”, organizat în repetate rânduri la Universitatea Tehnică a Moldovei, care a ajuns la ediția a XVIII-a. Visul Profesorului era să urce în trenul Iași - Chișinău, să vină la Chișinău, să bea o cafea la Gară și să revină la Iași.

*„Se duc Profesorii... Se duc, / Să se-nfrățească cu Pământul / La fel ca frunzele din pomi / Când de pe crengi /Le smulge vântul...”*

Drum lin spre cer, PROFESORE.

17.03.1934

16.12.2023



***In Memoriam:***  
**Lorin CANTEMIR**

*„Se duc Profesorii, se duc...”*

***In Memoriam:***

**Lorin Cantemir**

Se duc profesorii...

Se duc,

Să se-nfrătească cu Pământul.

La fel ca frunzele din pomi

Când de pe crengi

Le smulge vântul...



### In memoriam: Lorin CANTEMIR

Profesorul universitar Lorin Cantemir s-a născut la 17 martie 1934, în localitatea Zelena, județul Hotin (actualmente, aparținând Ucrainei). Este absolvent al Facultății de Electrotehnică din Iași (1957), specialitatea Electricizarea Industriei și Agriculturii, doctor inginer (din 1973), cu teza „*Contribuții teoretice și experimentale asupra motorului trifazat liniar de inducție și posibilități de utilizare*” (1974). A fost stagiar al Institutului Electrotehnic Montefiore din Liège-Belgia (1970-1971).

Din anul 1958 și-a început cariera didactică și a urcat pe rând toate treptele carierei didactice, ajungând în 1990 profesor și conducător de doctorat în specializarea inginerie electrică. A coordonat 35 doctoranzi, dintre care 16 și-au susținut teza și au fost confirmați.

Pentru 40 de ani, din 1964 – până în 2004 a fost titularul cursurilor de Tracțiune electrică și Sisteme neconvenționale de transport pentru care a conceput și înființat laboratoarele și pentru care a publicat patru volume (3 manuale și monografii, 1 îndrumar de laborator).

Dintre cele peste 10 discipline predate în cei 46 de ani de carieră didactică mai merită amintite Utilizarea energiei electrice, Creativitate tehnică, Bazele creației tehnice, Inventică. Prin cursurile de Inventică și Bazele creației tehnice introduse în noile planuri de învățământ, d-l prof. L. Cantemir a urmărit dezvoltarea capacităților creative ale studenților. Prin talent și tact pedagogic a reușit să mobilizeze studenții din anul terminal să depună brevete, rezultatul fiind că unul din 3 studenți din anul terminal a devenit inventator.

A scris 15 cărți, a elaborat 185 articole științifice publicate în țară și străinătate și a obținut 20 brevete de invenție. Pentru importanța și calitatea activității sale profesionale și științifice, d-l prof. dr. ing. Lorin Cantemir a obținut numeroase premii, diplome și medalii, dar mai ales a devenit:

- Membru al Academiei de Științe Tehnice din România,

- Doctor Honoris Causa al Universității Tehnice a Moldovei, Chișinău (1999),
- Doctor Honoris Causa al Universității Ștefan cel Mare, Suceava (2011),
- Doctor Honoris Causa al Academiei Navale Mircea cel Bătrân, Constanța (2012).

A fost exponentul generației vechi de profesori, pentru care profesionalismul ingineresc era dublat de o vastă cultură umanistă. A condus departamentul Utilizari, Acționări și Automatizări Industriale între 1990 și 2000, iar din 2000 până în 2004 a fost secretar științific al facultății. A fost un creator de punți peste Prut și un neobosit și talentat organizator de evenimente. Dumnealui îi datorăm două manifestări științifice foarte iubite, SIELMEN ajunsă la a 14-a editie, respectiv „*Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte*”, care a ajuns la ediția a 18-a.

*”....Se duc profesorii...*

*Se duc,*

*Să se înfrățească cu Pământul,*

*La fel ca frunzele din pomi,*

*Când de pe crengi ...*

*Le smulge vântul.*

*Se duc profesorii...*

*Se duc,*

*Ei urcă-n cer treaptă cu treaptă,*

*Acolo ...unde Dumnezeu*

*La poarta Raiului*

*I-așteaptă...”*

Drum lin către cer, domnule PROFESOR LORIN CANTEMIR!

Dumnezeu să vă aibă în paza sa!

*Facultatea de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată*

*19 decembrie 2023.*

**In memoriam: Lorin CANTEMIR**

S-a stins un „*spiritus universalis*”, un creator de școală, un creator de punți peste Prut.

Departamentul „*Utilizări, Acționări și Automatizări Industriale*” deplânge decesul profesorului univ. dr. ing. LORIN CANTEMIR, conducător al departamentului peste un deceniu.

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace!

Sincere condoleanțe familiei!

*Ziarul de Iași, 18 decembrie 2023.*